

Universitätsbibliothek Paderborn

Joannis Trithemij, Spanheimensis, Et Postea Divi Jacobi apud Herbipolim Abbatis, Viri suo aevo doctissimi. Tomus ... Annalivm Hirsavgiensivm

Opus nunquam hactenus editum, & ab Eruditis semper desideratum.
Complectens Historiam Franciae Et Germaniae, Gesta Imperatorum,
Regum ...

Trithemius, Johannes

S. Galli, 1690

De Lupoldo Monasterij Hirsaugiensis octavo Abbate, qui præfuit annis
quatuor, mense uno, & quibusdam gestis illius temporis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38550

diem. Post plures deinde annos Monachi ejusdem Cœnobij tempore Friderici Principis Romanorum tertij, dispensante cum eis Romano Pontifice Pio secundo ordinem cum habitu abjecerunt.

Sigerus Abbas S. Aurelij obiit.

Anno prænotato vicesimâ tertiâ die mensis Augusti, obiit Sigerus Abbas hujus Monasterij sancti Aurelij Hirsaugiensis VII. Vir per omnia sanctissimus, qui Monasterio satis utiliter præfuit: cui similis postea usque ad sanctum Wilhelmum alius in Abbacia non surrexit. Sepultus est autem non sine lachrymis Fratrum in Ecclesia B. Aurelij Pontificis ante Altare D. Laurentij Martyris non sine magna opinione sanctitatis.

De Lupoldo Monasterij Hirsaugiensis octavo Abbate, qui præfuit annis quatuor, mense uno, & quibusdam gestis illius temporis.

Reverendissimo Abbate Sigero sepulto cum pia Fratrum devotione & honore congruo, posteaquam dies instabat eligendi, quæ fuit ejusdem mensis vicesima quinta, hoc est, altera post festum sancti Bartholomæi Apostoli, convenerunt in unum Fratres, ut sibi de novo Pastore secundum Regulam providerent: & factâ collatione præviâ, ut moris eo tempore fuit, Lupoldum Monachum ex se unum in Abbatem concordialiter elegerunt, virum bonum, & senio venerabilem, qui præfuit huic Monasterio sancti Aurelij Hirsaugiensi annis duntaxat quatuor, & mense uno. Hic gente fuit Bavarus, patriâ Ratisponensis, ortus mediocri parentelâ, sed liberâ tamen & honestâ, qui sub Diethmaro quondam Abbate ordinem juvenis intravit: in quo annis plusquam quadraginta sex religiosissimè vixit: ad omnem semper obedientiam promptissimus: ambulans ante faciem suam in pace & tranquillitate animi quietus: nulli gravis, nulli molestus, nulli unquam in aliquo onerosus. Erat sanè homo columbinæ simplicitatis, & divinarum humanarumque scripturarum non ignarus: non minùs exemplo viam rectitudinis subditis insinuans, quàm sermone; semper enim cogitavit, cui esset rationem omnium redditurus.

Lupoldus fit Abbas S. Aurelij.

Otto Imperator II. moritur.

Anno prænotato octavo die mensis Decembris Otto Imperator II. tædio & angore animi deficiens, propter incommodum, quod in Calabria susceperat à Græcis, Romæ moritur, & in Ecclesia sancti Petri Apostolorum Principis cum honore tanto funeri conveniente sepelitur. Mortuo Imperatore atque sepulto, gravis de successore inter Principes orta fuit dissensio: alijs odio Imperatricis Theophanæ, quod illa sibi levitate suâ consciverat, ut supra dictum est, Imperium à filio ejus Ottone transferre volentibus, in Heinricum Ducem filium Henrici Bavaricæ Ducis, qui frater erat primi Ottonis: alijs verò legitimo hæredi Ottoni tertio, secundo videlicet ex Theophana genito Imperium deberi certantibus.

DCCCLXXXIII.

Otto III. capit Imperium.

Anno Lupoldi Abbatis primo, Otto tertius Ottonis secundi filius admodum puer electione Principum sumpsit Imperium, & imperavit annis ferme decem & octo: cujus mater erat Theophana filia Imperatoris Græcorum Nicephori. Uxorem habuit Mariam filiam Regis Arragoniæ,

gonia, sterilem & lubricam, de qua liberos non habuit aliquos. Anno prænotato Benedictus Papa VII. obiit: cui Joannes XIV. succedens præfuit mensibus octo; qui tertio mense Pontificatus sui à Romanis capitur, & in castello sancti Angeli diligenti custodiae mancipatur. Ubi tamdiu inedia carceris maceratus fuit, donec miseram vitam cum morte mutaret: qui mortuus in Ecclesia sancti Petri sepelitur. Eodem quoque anno Theodericus Metensium Episcopus obiit: & (secundum Prophetiam verbi Domini, de quo diximus, inclusi) nullus eorum, qui in bello Gallico spoliaverunt Ecclesias, annum vitæ septimum superstes fuit. Huic in Pontificatu Metensis Ecclesiæ successit Adelbero, vir doctus atque sanctissimus, genere Nobilis, frater videlicet potentissimi Ducis Friderici.

His temporibus mortuo Gerone Colonienſium Archiepiſcopo Reverendiſſimo, in Pontificatu Warinus vir doctus, & religionis cultor studiosissimus ei successit, & præfuit annis novem: qui inter cætera pietatis suæ studia Monasterium sancti Martini Ordinis nostri à Gerone Prædecessore suo Archiepiſcopo fundatum in civitate Colonienſi, ut supra dictum est anno Sigeri Abbatis xxii. perfecit, multisque bonis cumulans, Scotis sub norma S. Benedicti viventibus, in perpetuum confirmavit.

Claruit circa hæc tempora Erhardus Monachus & Scholaſticus Cœnobij sancti Michaëlis in Luneburg Ordinis nostri, vir tam in divinis scripturis, quam in sæcularibus litteris doctissimus, qui scripsit inter cætera ingenij sui opuscula exquisitæ lectionis commentaria in quinque libros Moysi, libros plures. De interpretatione sacræ scripturæ lib. i. De resurrectione mortuorum lib. i. De fide Christiani dogmatis libb. ii. Sermones & Homilias plures ad Fratres. Cætera, quæ scripsit, ad manus nostras minimè venerunt. Arnoldus quoque Monachus hujus Cœnobij divi Aurelij Hirſaugienſis, cujus historiam scribimus, hæc tempora suo ingenio reddidit clariora. Qui cum vir eſſet in omni genere scripturarum doctissimus, postulante Reverendiſſimo Episcopo Herbipolenſium Hugone Magister scholarum ad Monasterium S. Burckhardi prope Wizeburg à Lupoldo Abbate miſſus est: quod idem Hugo Præful dignissimus eodem anno in utroque ſtatu magnificè reformaverat: ubi docendo, & scribendo magnam eruditionis suæ gloriam acquisivit. Scripsit etiam non spernendæ lectionis quædam opuscula: è quibus nos invenimus subjecta. In Proverbia Salomonis Opus metricum lib. i. Consuetudines Monachorum libb. ii. De institutione vitæ clauſtralis lib. i. Epigrammata & carmina quædam. Algerus etiam Corbejenſis Monachus, qui & Adelgerus, circa hæc tempora post Windekindum Monastica scholæ Magister factus, per totum Imperium Germanorum eruditionis suæ laudem obtinuit immortalē. Qui scripsit magnæ auctoritatis plura opuscula: de quibus tamen pauca in manus nostras pervenerunt. De Sacramento Altaris legimus volumen satis elegans, quod in tres diviſit libellos. De gratia quoque & libero arbitrio lib. i. Reliqua verò, quæ lucubrâſſe dicitur, invenire non potui. Hic propter subtilitatem ingenij, & facilem dicendi venam, quasi privilegio ſingulari donatus, Scholaſtici nomen inter doctos accepit.

Claruit etiam his temporibus S. Lybaciſ Monachus Cœnobij divi Albani prope Moguntiam Ordinis nostri, de quo supra diximus anno Sigeri

Joannes
Papa in
carcere
moritur.

Warinus
fit Archiep.
Colonien-
ſium.

Arnoldus
Monachus
Corbejen-
ſis.

S. Lybaciſ
ex Mona-
cho Episc.

Monachi
quinque
noſtri Ord.
Martyres.

geri Abbatis octavo, vir doctus, & morum integritate ſanctiſſimus quem Benedictus Papa ſeptimus propter incomparabilem ſcientiam ſcripturarum, & zelum fidei Chriſtianae poſt S. Adelbertum Martyr. Episcopum ordinavit: & ad praedicandum fidem Catholicam gentibus in Ruſciam cum multis alijs Monachis destinavit. Quinque Ordinis noſtri Monachi Benedictus, Nathanael, Joannes, Iſaac, & Chriſtianus discipuli, & comilitones memorati ſancti Adelberti ex Monacho Archiepiscopi, & Martyris Ruthenorum his temporibus in Ungaria, Polonia, & Ruſcia verbis & exemplis multos gentiliū ad orthodoxam fidem Chriſti converſentes glorioſo tandem Martyrio à Ruthenis infidelibus, viceſimā tertiā die menſis Aprilis coronati ſunt.

His quoque temporibus Othvvinus ex Monacho Cœnobij S. Joannis Baptiſtae Magdeburgenſis noſtri Ordinis decimus Hildensheimenſis Eccleſiae in Saxonia Episcopus annis ferme novem & viginti, omni ſanctitate pollens Eccleſiae ſibi commiſſae praefuit, & multos tam ſermone, quàm exemplo boni operis ad ſemitam juſtitiæ revocavit. Odo etiam Episcopus Beluacenſis in Gallia ex Abbatia Corbejae antiquae noſtri Ordinis, hæc tempora cum eruditione ſcripturarum, tum vitæ merito reddidit pretioſa; qui non ſolum Eccleſiae ſibi commiſſae utiliter praefuit, ſed etiam Reipublicae in multis conſilij & legationibus ſervivit.

Bruno ex
Monacho
Episcop.

Claruit his quoque temporibus Bruno ex Monacho Corbejenſis Cœnobij in Saxonia, quae nova Corbeja dicitur, Episcopus Verdenſis, filius Hermanni Ducis potentiffimi, fundatoris Monasterij Luneburgenſis, vir pontificio honore digniffimus; quippe quem non ſolum generis alti nobilitas formidabilem reddidit impijs, ſed multo magis doctrina ſcripturarum, & integritas morum venerabilem benevolis.

Anno etiam prænotato maxima in omni terra ſiccitas fuit, quae frumentum, & quicquid ex humo naſcitur, quaſi penitus deſtruxit. Hinc fames magna ſubſecuta eſt, & multi præ famis magnitudine crudeli morte obierunt. Unde ad promerendam divinae bonitatis miſerationem Egbertus Archiepiscopus Trevirorum per ſuam Diœceſim jejunium ban- nitum inſtituit, quod ſub poena Excommunicationis in tertia Paſchatis hebdomada ſervari ab omnibus in ætate legitima exiſtentibus diſtrictius mandavit.

DCCCCLXXXIV.

Joan. Papa
xiv. in car-
cere obiit.

Anno Lupoldi Abbatis ſecundo, Indiſtione Romanorum xii. Joannes Papa xiv. in carcere mœrore & inedia conſumptus moritur: & ſicut diximus in Baſilica Principis Apoſtolorum ſepelitur; menſe Pontificatus ſui octavo, captivitatis verò quinto. Cui ejuſdem nominis Joannes xv. patriā Romanus in Pontificatu ſuccedens, praefuit menſibus quatuor, qui Pontificatu ſuſcepto, miro modo in Clerum excandefcere coepit: unde & ipſe merito non ſolum à Clero, ſed ab omni etiam populo maximo coepit odio haberi: propterea vel maximè, quod divina humanae omnia ſuis cognatis & affinibus pro carnis affectione conceſſit, poſtpoſito Dei timore. Unde niſi Dominus juſtus judex ejus vitæ truncâſſet dies, ut citius moreretur, carceris non evaſiſſet ſqualorem, aut truncidatus fuiſſet.

Claruit his temporibus Lubentius ex Monacho Hirsfeldenſis Cœnobij Archiepiscopus Bremenſis in Saxonia, vir in omni genere ſcripturarum

rarum doctissimus, nec minus vitæ sanctimonia venerandus: qui Ecclesiam sibi commissam in omni sollicitudine strenuè gubernavit annis ferme 25. & non sine opinione sanctitatis ab hac vita decessit.

Osbertus etiam Monachus Cœnobij Glasconiensis nostri Ordinis circa hæc tempora in Anglia claruit: vir tam in divinis scripturis, quàm in sæcularibus litteris haud mediocriter doctus, qui, ut supra diximus, inter cætera ingenij sui opuscula, vitam sancti Christiani Archiepiscopi Cantuariensis Præceptoris sui, pulchro descripsit eloquio. De Musica quoque non parvæ subtilitatis librum composuit. Alia insuper nonnulla scripsisse dicitur, quæ ad notitiam nostræ lectionis minimè pervenerunt.

Osbertus
Monachus
Cantua-
riensis.

Anno etiam prænotato Joannes Papa XV. de quo jam diximus, quarto mensè Pontificatus sui moritur: cui Joannes XVI. succedens præfuit annis decem, mensibus sex, diebus decem; vir summo Pontificatu dignissimus, in omni genere scripturarum doctus, quippe qui nonnulla præclara lucrubrâsse ferunt opuscula. A Crescentio Romanæ Urbis Consule multas sustinuit injurias: sed per medium Ottonis III. Imperatoris Pontifici libertas tandem conceditur. Claruit circa hæc tempora magnus ille Philosophus & Astronomus Alfarabius Arabs, vir in sæculari literatura undecunque doctissimus, qui multa in Arabica lingua scripsit, haud spernendæ facultatis synthemata: quorum adhuc minima pars ad Latinos invenitur translata.

Joannes fit
Papa Ro-
mæ XVI.

DCCCCLXXXV.

Anno Lupoldi Abbatis tertio, Indiæ Roman. XIII. Lotharius Rex Gallorum moritur: cui successit in Regno Ludovicus filius ejus, & uno duntaxat anno supervivens, regnavit. Eodem anno, vicesimo nono die mensis Augusti corpus S. Mederici Abbatis Eduorum Parisijs de terra levatum multis coruscet miraculis. Hic in Monasterio Eduæ civitatis Abbas quondam & Pastor vigilantissimus Monachorum, orationis causâ Parisios proficisci volens multa in itinere miracula Domino præstante fecit. Veniens autem ad civitatem Parisiensem in cellula quadam sub nomine sancti Petri Apostolorum Principis consecrata duobus annis & novem mensibus in magna vitæ sanctimonia militavit: ac tandem convocatis discipulis suis iv. Calend. Septemb. inter verba orationis expiravit.

Corpus Di-
vi Mederi-
ci Abbatis.

Claruit his temporibus Osthacus Monachus Cœnobij Augiensis, quod S. Pyrminius quondam Episcopus in Insula Rheni construxit in Constantiensi Diocesi, vir in omni varietate scripturarum doctissimus, qui mortuo in itinere Romano (sicut dictum est supra Lupoldi Abbatis anno primo) electo Episcopo Hildensheimensi Othvino Monacho sanctissimo, in ejus locum successit: & memoratam Ecclesiam Hildensheimensem ordinatus Pontifex novem & viginti annis strenuè rexit.

Theodori-
cus Mona-
chus sancti
Albani.

His etiam temporibus claruit in humanis Theodericus Monachus, & Scholasticus Cœnobij sancti Albani Martyris prope Moguntiam, vir tam in divinis scripturis, quàm in sæculari Philosophia doctissimus: qui scripsit inter cætera ingenij sui opuscula, in Cantica Canticorum libr. i. In Evangelium secundum Joannem Commentarios elegantes composuit. Successiones etiam & gesta Archipræfulum Moguntinensium usque ad sua tempora brevi, & utili compendio continuavit.

Anno

Otto III. in
Regem co-
ronatur.

Anno etiam prænoto Willegisus Reverendissimus Moguntinensium Archiepiscopus Ottonem tertium unxit, & coronavit in Regem, quem Gregorius Papa V. post annos decem Imperatorem unxit.

Floruit his etiam temporibus Bruno Monachus Cœnobij S. Viti in Gladbach Colonienſis Diœceſis, Beati Sandrardi Abbatis primi, de quo diximus anno Sigeri Abbatis vicesimo secundo, quondam Auditor, atque discipulus: vir in omni genere scientiarum doctissimus, & morum integritate valde reverendus: qui plura fertur scripsisse opuscula; quorum pauca tamen ad notitiam meam pervenerunt. Enimverò cum esset magister scholarum, scripsit de instituendis novellis Monachis non sperendum opusculum, quod prænотavit Introductorium. De septem quoque artibus liberalibus libros septem. De motu octavæ Sphæræ parvum libellum subtili oratione composuit.

Adelbertus
Abbas ex
Hirsaugia.

Anno quoque prænoto, Adelbertus Monachus hujus Cœnobij Hirsaugiensis petitione Balderici Spirensis Episcopi Abbas ad Monasterium datur, quod Clingen dicitur, parùm distans ab oppido Landaugia, quod multis annis in omni providentia & religione strenuè gubernavit: vir per omnia magnificus doctrinâ scripturarum simul & vitæ merito illustriſſis, & ob id per totum Germaniæ Regnum famæ celebritate nominatissimus, qui utinam huic Monasterio suo Hirsaugiensi fuisset prælatus, nunquam ad tantam ruinæ desolationem pervenisset, in quam suo tempore miserabiliter corruit.

DCCCCLXXXVI.

Hugo post
Ludovicū
reanat in
Gallia.

Anno Lupoldi Abbatis IV. Ludovico Rege Gallorum mortuo Gallicis Regnum transferre volentibus ad Carolum ducem fratrem Lotharij quondam Regis, patrum videlicet ipsius Ludovici, dum ille negotium differt ad Consilium, Hugo filius Hugonis Comitiss Parisiensis, ex Hadvvide primi Ottonis Imperatoris sorore Gallorum præoccupat Regnum, & regnavit annis ferè novem.

Hoc tempore mortuo Branthone Fuldenſis Cœnobij prudentissimo Abbate, de quo in superioribus anno Sigeri Abbatis tricesimo diximus, qui erat vir undecunque doctissimus, & nonnulla compilavit in scripturis sanctis opuscula, Hatto ejus nominis tertius successit, vir & ipse in omni genere scientiarum doctus, & singularis eruditionis, qui Ottoni tertio Imperatori familiaris fuit, & devotissimus.

Opuscula
Meginfridi
Monachi
Fuldenſis.

Anno prænoto mortuus est Poppo Monachus & Scholasticus memorati Cœnobij sancti Bonifacij Fuldenſis, de cujus ingenio & lucubrationibus anno Sigeri Abbatis XIX. dictum est: post quem Meginfridus Monachus ejusdem Cœnobij Scholarum regimen suscepit, cum ingenti studio per annos 24. Monachos docens juniores: è quibus multi postea in viros magnos atque doctissimos evaserunt. Hic cum esset in omnibus scripturis non solum divinis, sed etiam humanis inter doctiores doctissimus, multa compilavit summæ auctoritatis opuscula, quorum eruditione memoriam sui posteris commendat: Chronicon imprimis Cœnobij sui Fuldenſis brevem omnium Abbatum continens successiones historiam edidit: in quo & aliorum ex Fulda Monasteriorum quorundam emanantium Abbates, & eorum successiones breviter annoravit. De quo nos opere plura in compilatione præsentis Historiæ suscepisse reco-

recognoscimus. Quæ placitura maximè vobis Hirsaugiensis Monasterij tam futuris, quàm præsentibus incolis confidimus. Vitam quoque S. Bonifacij Martyris ex Monacho primi Moguntinensis Ecclesiæ Archiepiscopi carmine descripsit heroico libros duos: Vitam S. Sturmi primi Abbatis Fuldenfis metricè composuit. Vitam & gesta S. Rhabani ex quarto Abbate Fuldenfis Cœnobij, sexti Archiepiscopi Moguntini prosaicè composuit. Vitam & passionem sancti Sonderoldi ex Monacho Fuldenfis Cœnobij Moguntinensium noni Archiepiscopi. Vitam sancti Hildeberti ex Abbate Fuldenfis Monasterij Moguntinensium Ecclesiæ XII. Archiepiscopi. Alia insuper multa composuit: quæ ad manus meas non venerunt.

Anno prænotato XXIV. die mensis Septembris obiit Lupoldus Abbas hujus Monasterij S. Aurelij Hirsaugiensis octavus, & in Ecclesia ejusdem Cœnobij cum antecessoribus ejus sepultus est: qui suis moribus in bonum omnibus fuit exemplar virtutum.

Lupoldus
Abb. VIII.
moritur.

De Hartfrido hujus Monasterij Hirsaugiensis nono Abbate, qui præfuit annis duobus, mense uno, diebus octo, & gestis illius temporis.

Mortuo igitur Abbate Lupoldo ac more Christianorum cum honore sepulto; Fratres pastore animarum suarum destituti post maturos inter se habitostractatus, tandem unanimi consensu in Abbatem suum elegerunt Hartfridum Monachum ex se unum: juvenem quidem in annis, sed prudentiâ & vitæ merito, multis senibus seniore: ac talem de quo spes erat certi optimi pastoris. Hæc autem electio facta est alterâ mox die post obitum Lupoldi anno Christianorum prænotato, videlicet nongentesimo octogesimo sexto indictione Romanorum quartâ decimâ, mensis Septembris die vicesimâ quintâ, regnante Ottone Imperatore tertio: qui ordinatus ex more Abbas, præfuit annis duobus, mense uno, diebus octo. Cui si Omnipotens Deus vitam prolongâset in annos plurimos, non sustinisset forsitan Hirsaugia desolationem, quæ postea fuit subsecuta.

Hartfridus
in Abbate
eligitur.

Hic Hartfridus natione fuit Teuthonicus, patriâ Suevus, annorum ætatis ferme sex & triginta, quando in Abbatem extitit promotus; ita in omnibus disciplinis Monasticis consummatus, ut in toto Monasterio non habuerit memoria illius temporis meliorem. Denique à bonis Præceptoribus optimè institutus, in omni scientia scripturarum doctus, & valde notabilis evasit: ingenio subtilis & clarus eloquio: nec minus vitæ merito quàm eruditione scripturarum illustris ac venerabilis. Quàm primum ad regendum Monachis præpositus fuit, omnibus cœpit curare viribus, ut secundum normam sanctissimi Patris nostri Benedicti fratres pure ac religiosè viverent, ne in aliquo à sanctis declinarent. Quemcunque aliter gradientem reperisset, non sustinuit: sed præmonitum in secreto bis & tertio, si non emendavit erratum suum, durius coram omnibus increpavit. At ne quis correctorem in aliquo simili delicto potuisset arguere: se primum in omnibus irreprehensibilem, omniumque bonorum vivum exemplar studuit exhibere. Bonis & Deum timentibus multum fuit dilectus & venerabilis, infirmis autem pius & beneficus: improbis verò & duris corde terribilis & metuendus. Eodem anno quo Hartfridus

S Abbas